
Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

Nyitár sora 40 fill.
Hivatalos
és magánhirdetések
arszabás szerint.
Többszöri hirdetés-
nél árengedmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— IPOLYSÁGON. —

Felelős szerkesztő:
HALÁSZ FERENC.

Megjelen
szombaton reggel.

A háboru.

Varsó és Ivangorod után Lomza vára is elesett. — Novogeorgievszk és Kovno várak körülzárása. — Augusztus elseje óta több mint 60.000 új fogoly. — Lukovot elfoglaltuk.

E héten is a világtörténelemben páratlan arányú harci sikereink voltak az orosz Lengyelországi hadszíntéren: Varsó és Ivangorod elestét követte e hó 10-én Lomza vára, Novogeorgievszk és Kovno vára körül van kerítve, ezek eleste is lehet, hogy már napok, avagy talán órák kérdése.

Ha augusztus elseje óta a hivatalos jelentések zsákmánystatisztikáját összeállítjuk, a foglyok száma meghaladja a 60.000-et. Tíz nap alatt ismét oly szám, amely az orosz haderő teljes szétmállását mutatja.

Kovno vára a német határral szemben emelkedik és állandó támaszpontja volt a Kelet-Poroszország ellen operáló orosz erőknek. Jelenleg a német csapatok ostromolják és az ostrom három erőd elfoglalását eredményezte. Kovno a Nyemen mellett áll, és nem csupán azért nagyfontosságú, mert a német birodalom ellen offenzív támpont, hanem azért is, mert Kurland felől védi a Narev—Bobr—Nyemen vonal várrendszerét. Védi Grodnót, Osszoviczet, Lomzát, Osztrolenkát, Rozant és Pultuszkot északi támadás ellen. A mint

az események megmutatták, a németek támadása Kovno dacára is kimanővrozta Lomzát, Rozant és Pultuszkot. Osztrolenka és Osszovicz azonban még ideig-óráig ellentáll, mert Kovno még az oroszoké. Ha a Nyemen-menti hatalmas erősség elesett, akkor Osztrolenka és Osszovicz magától kezünkbe kerül. És akkor többé nem tarthatja magát a teljesen magára maradt Grodno sem. Grodnónál azután elesett végképp a varsó-szentpétervári vasutvonal. Kovno vasutvonal. Kovno eleste még azért is nagyjelentőségű lesz, mert kiinduló pontja a Nyemen—Düna közének legfontosabb pontja Düna burg elleni hadműveleteknek. Emlékeztünk még az események rohamos haladása közben is arra, hogy egy hét előtt az orosz hadvezetés még sikeres átcsoportosításról gondolkozott, a melynek segítségével felveheti a döntő küzdelmet saját szélső jobbszárnyán, a Nyemen és Düna között, Vilnára és Düna burgra támaszkodva. Hol van ma már, egy hét múltán ez a lehetőség? A németek Riga és Kovno ellen sikerrel operálnak, a Narev—Bobr—Nyemen vonal várrendszerének teljes bukása küszöbön

áll Kovno várható elestével, és akkor a Nyemen—Düna közét, Vilnát és Düna burgot is kénytelen lesz kiüríteni az orosz hadvezetés, a mely az utolsó időben hallatlan rekordot ért el a kiürítés technikájában.

Ugy látszik, az oroszok teljesen érzik a Lomzától délre eső vidék e legnagyobb utcsomójának stratégiai hivatását és az Osztrov—Uchrusk vonalon a Bug és a Tiszmenicza között igen erősen megvetették lábukat. Ez már nem egyéb, mint a pétervári vasutvonal végső védelme. Osztrovot a végsőkig igyekeznek majd tartani, hogy a Bug és Narev között rekedt orosz seregeket fővisszavonulási lehetőségét tartsák. Am Grodno bukása után, a mi pedig be fog következni a Narev—Bobr—Nyemen vonal összes várainak bukása után, — Osztrov fontossága és hatása a varsó—pétervári vonalra megszűnik. Mindezeket a hadműveleteket azonban Kovno ostroma tetőzi be, mert a Nyemen-menti vár a németek kezén teljes összeroppanása annak a maradék ellentállásnak is, a mi még a centrum egyes pontjain, Grodno és Osztrov körül, Osszovicznél és Osztrolenkánál mutatkozik.

Ezalatt a Vieprzen átkelt magyaroszlák csapatok északkeleti irányban folytatják a Bug középfolyása felé hátráló ellenség üldözését. A kontaktus a centrumban operáló szövetséges csoportok előhaladása között bámula-

Kóborlás a harcmezőkön.

Irta Vértés József.

II.

(Przemysl.)

Rendes gyorsvonat M.-Labore és Przemysl között négy óra alatt tette meg az utat; most meg az indulás éjféltre volt kiírva és délután két óra felé érkezünk Przemyslbe — éhezve, szomjazva. Az állomások végésvégig leégtek, vendéglő nincs, s a deszkapados II. osztályon a perzselő melegben, ha eltikkad az ember, innivalót nem kap; a kutakból a járványok miatt tilos inni; a forrált víz hordójából langyos víz csorog s ez is hamar elfogy, úgy hogy a vízhiány a legnagyobb baj Przemyslben. Sört csak egy egy vendéglőben mérnek fölvaltva; szódavíz nincs, a magyar, hamisított, komisz borokat négy-öt koronával mérik, valami Tátra nevű ásványvizet meg 1 korona 50 fillérért.

Mezőlaborctól a kép nem oly szánalmas, mint magyar földön; rutén templomnak, rutén parókiának nem esett bántódása; fűrésztelepek jórészt elpusztultak, a zsidók házaik pedig mind földig lerombolták. Egy orosz

fogolytól meg is kérdeztem Sztropkón, miről ismerik meg a zsidók házaik.

— Kérem alássan, — feleli — arról, hogy a zsidóknak nagy ablakuk van s mint portajtófélfája, sárgarézben ott fityeg a keresztényekre szórt átok!

Mosolyogtam. Tudnivaló, hogy az a sárgarézbe foglalt átok voltaképpen egy szép, ájtatos zsolozsmaszerű imádság.

A Przemyslbe vezető uton persze mindenki a várakat lesi, s csalódottan ér be minden utas az állomásra, hiába várja a várak, kőfalak, szédítő bástyaormok, lőréses vártornyok, vagy Vauban-féle kiszögéléseket nem lát az ember. Przemysl modern vár. A hermanovicei, pikolikai, seleci, sedeickai erődök és a híres tatárdomb övezik a teljesen sikertelre épített várost, de ezeket sem az ellenség, sem a kíváncsi szem nem látja.

Lassan partosodó pernyés pázsit, tekerődő szederindás fiatal rekettyések és tarkavirágos tisztások tűnnek csak szembe. De közelebről ezek alatt veszedelem, tűz s halál lappang. A muszka megtanulta. Az emelkedő lankás előtt rözse és targalyak: utánna a veszedelmes aknamező, a pokol garádicsa: mellette a félméteres, éles karók, beljebb az éles rudakkal diszitett farkasvermek, melyek nyársra

szurják a hivatlan jövevényt; szomszédul a tüskés drótkerítés, végül meg a srapel-biztos s golyótálló fedezett kilövő helyek, védett sáncokkal, fekvőhelyekkel s futóárkokkal, s az ördögös alkotmányok belsejét a Werkek teszik, vagyis a kívülről láthatatlan, kifalazott, földalatti kaszárnyák, meg a kazamaták a pancélos forgótornyok.

Ott a tatárdomb a Sedicska erőd előtt megianulta az orosz, mit tesz az farkasszemet nézni a pokol minden veszedelmével, a gyehenna minden förtelmével.

S bámulatos, Przemysl városa ép maradt. Néhány gránát látogatott el csak a városba, közvetlen kárt nem tett, de az ablakokat betörte. Az első gránát az új zsidó templom előtt vágott le, megölte menten Kozlovszky Antoni tanár leányát s miután a zsinagógát is megreszkettette, hát a zsidóbarát muszkák szétrombolták a három zsinagóga minden ingó jószágát. Egy magyar őrmesterrel, a ki haditölmács, megnéztük a pusztítás e fészket, s az összakállu, kaftános zsidók sirva panaszkodták el:

— Földhöz vágják a mi szent töránkat!

Az oroszok a maguk számára kimélték a várost, hiszen vakmerő reménykedésükben már rendes közigazgatást rendeztek be és a

tos. A Bug, Narev és Visztula között működő orosz seregetestek visszavonulási iránya általában Pétervár felé, a Visztula, az alsó Bug és Vieprz között operáló orosz hadseregcsoportoké pedig a középső Bug, Breszt-Litovszk felé mutat. És Mackensen támadási energiája nagyszerű párhuzamot tart Breszt-Litovszk felé való előnyomulásában Scholz és Gallwitz tábornokok operációival a pétervári vonal ellen. A két főttámadási irány között helyezkedik el, mint egy hatalmas seprű, József Ferdinánd kir. herceg és Woysch vezérezredes két hadserege. Páratlan a hadművészet történetében az, hogy ilyen óriási területen mozgó operatív erők ilyen együttműködést produkálhassanak a nélkül, hogy a világ leghatalmasabb várrendszere ebben megakadályozhatná őket.

*

Vezérkarunk jelenti e hó 12-én:

Az osztrák és magyar haderők, amelyek az ellenséget az alsó Wieprz-től északra üldözik, ma elfoglalták Lukowot és Radzintól nyugatra átkeltek a Bystrzycán.

A Tysmienica és a Bug között szövetségeseink tegnap az oroszokat több helyen kivetették állásaikból. Az ellenség ma reggel otthagya e csatateret és visszavonul.

A tenger melléki arcvonalon az elmúlt éjjel az olaszok nagy veszteségei mellett visszavertünk egy a doberdói fensík kiugró része ellen intézett nagyobb ellenséges támadást és Zagoránál két előretörést, amelyet napközben heves tüzéségi előkészítés előzött meg.

A görzi hidfő előtt nyugalom van.

A többi arcvonalon az ágyuharcok és a csatározások tovább tartanak.

*

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportja: A Njementől délre Eichhorn

tábornok hadseregének csapatai véresen visszaverték a Dwina szakaszon jelentékeny erővel megkísérelt támadást. Az ellenség 700 foglyot hagyott kezünkben. Scholtz tábornok hadserege elfoglalta a Wizna melletti hidfőt és a Narew-től délre az ellenséget a Gazfolyón átszorította. Augusztus 8-ika óta ez a hadsereg 4950 orosz, köztük 11 tisztet fogott el és 12 géppuskát zsákmányolt.

Gallwitz tábornok hadserege rohammal elfoglalta Zambrowot és tovább délre állandó harcok között Ambrzejowon túl keleti irányban nyomult előre.

Léghajóink egyike bombázta a bielostoki pályaudvart. Nagyobb robbanást észleltünk.

Lipót hajor herceg, tábornagy hadseregcsoportja: Az ellenséges utóvédékekkel vívott folytonos harcok között folytatták az üldözést és áthaladtak a Muchawka-szakaszon.

Lukowot elfoglalták.

Mackensen tábornagy hadseregének csoportja: A szövetségesek több helyen betörték a szivósan védelmezett ellenséges állásokba, mire az oroszok ma éjjel óta az egész arcvonalon a Bug és a Parcew között visszavonulóban vannak.

A H. G. E. közgyűlése.

A H. G. Egyesület e hó 6-án tartotta választmányi ülését, ezt követően pedig közgyűlést Bolgár János alelnök elnöklété alatt.

A közgyűlés a választmányban megüresedett 2 helyre Tóth Ignác és Wertheimer Vilmos tagokat választotta meg 1915. év végéig terjedő megbizatással.

A bemutatott és a számvizsgáló bizottság által felülvizsgált számadásokat a közgyűlés elfogadta és a pénztárosoknak Bolgár István és Kinszky Józsefnek a felmentést megadta.

Tárgyalta a választmány a földművelésügyi miniszter rendeletét, a maximális gabonárakról, elhatározta, hogy a szeptember 15-ig

San folyón átvezető két vashidat Kuzmanek generális robbantotta fel. Az egyiket gyalog-, a másikon vasutiforgalom folyik. A vasúti hidon német pionirok vezetése mellett, magyar katonák felügyelete alatt s lengyel segítség mellett muszka foglyok dolgoznak, még pedig egy magyar mérnök újfajta terve szerint hihetetlenül gyorsan.

A városi életen nem látszik meg a sok veszedelem, erőfeszítés és vérontás. Ósdiás színezetű, rideg, piszkos, barátságatlan város; sok temploma, régisége, iskolája van, s az orosz fogságból kikerült püspök vasárnap olyan prédikációt vágott ki, hogy beillett volna politikai lázító beszédnek is, — a muszkák ellen. A püspök ősz, de férfikora teljében levő, izmos ember, nyájas barátságos arccal, a ki egész nap jár-keel egyszerű hintóján, segíteni, cselekedni, jót tenni.

Przemysl sovíniszta lengyel város; német föllírásnak se híre, se hamva; magyar zászlót, jelvényt pénzért sem lehet látni s mitagadás benne, ők csak osztrákot ismernek, magyart alig.

Különben a város élénk; a boltok egy része még zárva, a másik része jóformán üres, alig kapni valamit, s ezt is rettentő nagy áron; mulatságról szó sincsen. A vá-

ros 9 órakor alszik. Orfeum, mozi, vagy muzsikaszó nem mulattatja a sok bajtól nélkülözéstől elcsigázott népet, még a Teatre Polski is bezárta kapuit s palotájában tisztára népjóléttel foglalkoznak.

Megnéztem néhány házat, melyben muszka lakott. Uram bocsá! Nincs az a kulturálatlan cigánykaraván, nincs az a hazátlan utonálló betyárlegény, a ki ilyen piszokban, büzben, szemétkben megtudna lakni.

Az életet persze a katonák teszik, s közöttük módfelel sok a német meg a magyar. Katonavonat jön-megy, autó-autó után tülköl, katonák, munkások, elfogatok, foglyok csapata fölváltva tarkítja az utcát; a templomok miséi tele vannak jámbor hívőkkel, de egyenesen megható dolog azt a sok tisztet, legényt látni, a mint leborul istenéhez — a csata előtt.

S építik már a hidakat s tatározzák a házakat, s hozzák a sok árut, minden visszatér a régi kerékvágásba, minden visszazökken a régi mesgyébe, mert Przemyslben mindenre gondolnak, csak egyre nem, hogy ez a gögös sasfészek még egyszer muszka-kézre kerülhetne.

megállapított szabad bevásárlás idejének 1 hónappal való meghosszabbítását fogja kérelmezni a kormánytól.

Feliratban fordult a földművelésügyi miniszterhez, hogy a szántógépek behozatalát segítse elő, mert a gazdák a meglévő munkacérvél képtelenek lesznek az őszi vetést és szántásokat elvégezni.

Toldy Zsigmond titkár javaslatára feliratban kérelmezni határozta a választmány a földművelésügyi miniszternél, miszerint hasson oda, hogy a hiányzó cselédek és munkások pótlására a hadvezetőség a gazdáknál az eddig megengedett legkisebb létszámú 30 drb. hadifogly helyett, kevesebbet, esetleg 1—2-öt is alkalmazhasson, illetve, ily kisebb számú foglyok visszatartása is engedélyeztessék, mert a gazdák képtelenek lesznek a 18, 42—50 évesek bevonulása után a mezőgazdasági munkákat ellátni.

Az indokolatlanul megtagadott ellátási pénzeknek, melyeket eddig a hadvezetőség szerződés szerűen fizetett, folyósítását és az egész országra nézve egyforma magasnak való megállapítását szorgalmazni kívánja a választmány.

A rokkant katonákat gyámolító egyesületnek 20 koronát küld, egyszersmind felhívja a gazdaközönséget arra, hogy ahol lehet ezeket alkalmazza a mezőgazdasági munkáknál.

Felhívja a gazdák figyelmét a heremagvak termesztésére, mert ilyenek behozatalára most gondolni sem lehet, abból kell szükségletünket fedezniünk a mit termelünk.

A lövészárk meséiből.

— Hahó, te vagy az, Tódor? Tudtál aludni? — Megint egész éjjel szólott a muzsikátok!

— Nektek szólott, ne irigyeld.

— Na, azért mi sem maradtunk adósok. Láttam, ma reggel is négyet kellett elföldelnetek.

— Hát tőletek meg tán bálba vitték azt a három lepedőbe öltözöttet?

— Ohó, azok közül csak eggyel fogsz találkozni, a másik kettő sebesült.

— De, hamarabb találkozol te velem, fogadok.

— Tán abba a hetvenhárom koronába, mi, amivel adósunk maradt a megívott pezsgó árában kedves „hercegetek“?

— Ne bándsd szegényt, most ő a másik árok parancsnoka. Holnap megadja a tartozását: ma rámmert.

— Meg, neked. De az enyimet, hogy adja majd át?

— Ne félj, a puskám végite teszem, biztosítalak, elviszi odáig.

— Ha-ha, hiszen a golyóitok is mind az orrunk előtt esnek a földre.

— De prüszköltek is tőlök.

— S a prüszkölésünktől ti estek el, mi? Vagy csak azt mutatjátok, hogy nekünk hogy kellene csinálnunk? — Most is egy halottat visznek ott, ugye.

— Azt azért viszik, hogy szállást készítsen neked!

— Ugy beszélés, mintha a tiedet elkészítette volna... Várj csak, van egy placpatrónom, azt rád lövöm.

— Ne komédiázz, az enyim éles, ha lösz, én is lövök.

— 'Sz azért teszek csak „vakot“ a csöbe, hogy egyenlő fegyverekkel harcoljunk.

„Tizedes Szöke, elég a beszédből!“

— Jelentem alássan hadnagy urnak, nem beszélék többet.

„Ki volt az odaát?“

— Együtt szolgáltunk a Rátházkelernél, Bécsben, s a tegnapelőtt, hogy az őrmester ur ideadta a kukkerét, ráösmertem a Tódorra. Moszkvából való.

„Na, még elbucszhatsz tőle. Este németek jönnek a helyünkre, többet nem beszélhetek.“

— Hé, Tódor! — — Nem jön válasz.

— Tódor! — — de a következő pillanatban golyó süvít a feje fölött. Megkezdtek odaát a tüzelést; tizedes ur Szöke sápadtan szól a szomszédjának, hogy

a muszkák a fülébe akarnak valamit sugni, de nagyon félve mondják.

„Hát csak sugja meg kend is nekik, hogy hangosabban sugjanak!“

— Akinek én sugok, a'nem sug vissza, tudom.

„Nem ám, csak a fejét tapogatja meg kendnek.“

— De az az én fejem lesz, nem a kendé!

... S hullanak az emberek itt is, ott is.

*

Estére német katonák váltják fel a csapatot. Az orosz látja az elvonulást, de nem a helyettesítőket. Rohamra jön. szuronnal, bombákkal... A németek sortüze csak a felét kergeti vissza embereiknek. A másik fele ottmaradt, hívogatónak. — Ujak jönnek a helyökbé, és egész éjjel lövik a szemközi árkot...

*

„Megvirradt, hallgat a fegyvercső... Temetnek itt is, tul is.

... Aztán megint csak a földhányások látszanak; ember csak a föld alatt van.

„Józi!“ hangzik odaától.

„Józi!“ kiáltja egy kiemelkedő fej, „ma megkapod a tartozást.“

Német a szó, értik ideát.

„Bujj elő, átfurom a puskám csövén.“ S emeli a puskát

De Józi helyett német katona feje tűnik elő: „Mit akar ott az a bolond?“

A másik pillanatban szétroncsolt aggyal zuhan hátra az orosz vitéz.

Boda Béla.

A hétről.

augusztus 13.

Évkezdés a főgimnáziumban.

Az ipolysági áll. főgimnáziumban augusztus 31-én reggel 8 órakor kezdődnek a javító, pótló, magán és felvételi vizsgálatok. Akik a polgári fiu vagy leány, vagy reáliskola I., II., III. osztályából óhajtanak a következő gimnáziumi osztályba lépni: a kijelölt különböző tárgyakból vizsgálatot tartoznak tenni, melynek díja 20 K. Minden vizsgálatához el kell hozni a megfelelő iskolai bizonyítványokat.

A beiratások az I—IV. osztályokba szeptember 1., 2., 3. napjain délelőtt 8—12 óra közt a tornateremben történnek. Szeptember 8. után jelentkezők a pozsonyi tanker. kir. főigazgatóságához folyamodhatnak 1 K-s bélyeggel ellátott kérvényben felvételért. Az I. osztályba iratkozók az elemi IV. osztály elvégzését igazoló bizonyítványt vagy értesítőkönyvet, újraoltási és polgári anyakönyvi születési bizonyítványt tartoznak felmutatni. A többi osztályba iratkozók az előző osztály sikeres elvégzését igazoló bizonyítvánnyal jelentkeznek. A beiratáskor okvetlenül fizetendő 10 K. beiratási, 2 K. ifjúsági könyvtári, 1 K. 50 f. értesítő, 1 K. kirándulási; 50 f. tinta, és 30 f. bizonyítványbélyegdij, összesen 15 K. 30 f. a magántanulók ifjúsági könyvtári-kirándulási- és tintadíjat nem fizetnek.

Szegénysorsu tanulók szegénységi bizonyítvánnyal ellátott bélyegtelen kérvényben a beiratások alatt kérhetik a tanulókat segítő egyesülettől használatra az iskolakönyveket.

A rendes tárgyakon kívül a III. és IV. osztályuak gyorsírás tanulására is jelentkezhetnek, melynek díja negyedévi részletekben fizetendő évi 20 K.

Az évi tandíj 48 K, mely negyedévenként fizetendő. Tandíjmentességért szegénységi bizonyítvánnyal ellátott s a főgimnázium igaz-

gatóságához intézett bélyegtelen kérvénnyel szept. 10-ikéig folyamodhatnak azok, kiknek előző iskolai bizonyítványában több a jeles és jó, mint az elégséges osztályzatuk.

Magántanulókkul leányok is beiratkozhatnak s a szemléltető tárgyak óráin való rendes megjelenésre a Vallás és Közoktatási Miniszteriumtól kérhetnek engedélyt. A magánvizsgálatok díja 80 K.

Szept. 4. reggel 8 órakor lesz a Veni Sancte, utána az osztályrendezés és órarendkihiidetés; szeptember 6 ikán kezdetüket veszik a rendes tanítások.

Figyelmeztetem a szülőket, hogy csakis a tanártestület által megállapított könyvjegyzék könyvei s a kijelölt alaku, beosztású füzetek használhatók; az ezzel ellenkezőket a tanári kar visszautasítja. Figyelmeztetem továbbá a vidékieket, hogy gyermekeik számára minden tekintetben kifogástalan családnál s háznál keressenek elhelyezést, hol a gyermek helycs irányu nevelése s tanulhatása biztosítva van.

Barczán Endre
igazgató.

A 43—50 éves tisztjelöltek.

Hazai Samu báró honvédelmi miniszter, a következő körrendeletet bocsátotta ki:

Az 1865—1872-ig illetően 1874-éig született népfelkelői kötelezettek annak idején történő behívása alkalmával katonaaállományu volt tiszték és tisztjelöltek is nagy számban be fognak vonulni, akik a már kihirdetett határozatok szerint legutoljára viselt rendfokozatukat, a tisztjelöltek a népfelkelő hadnagyi rendfokozatot fogják elnyerni. Abból a célból, hogy ezek a volt tiszték (tisztjelöltek) megismerhessék azokat a változásokat, melyek s szabályzatokban és utasításokban utolsó katonai szolgálatteljesítésük óta történtek és hogy a gyalogsági (a magyar honvédségnél a lovassági) csapatszolgálatban is gyakorlatilag iskoláztassanak, hogy azután a népfelkelő-kötelezettek katonai kiképzésénél mint oktatók eredményesen alkalmazhatók legyenek, szándékomban áll négy hetes külön kiképzőtanfolyamok föllállítása, amelyek hallgatását minden fegyver- (csapat) nembeli katonai állományu volt tisztnek és tisztviselőnek kérésére meglehet engedni. A tanfolyamok a közös hadsereg és a magyar honvédség számára külön-külön szerveztetnek; föllállításuk a jelentkezők száma szerint minden katonai parancsnokság (kerület) körletében külön-külön vagy pedig ily terület részére együttesen fog megtörténni. E tanfolyamok hallgatása a volt tiszték (tisztjelöltek) érdekében áll, mert ezáltal az esetleges előléptetésükhöz való alkalmasságot hamarabb érhetik el. Azokra a tisztekre (tisztjelöltekre) nézve, akik nem a gyalogságtól származnak, ezek a tanfolyamok még azzal az elsőbbséggel is járnak, hogy az illetőket a legrövidebb idő alatt megismertetik a gyalogsági szakasparancsnok szolgálatával. Ez annál fontosabb, mert az összes tiszteket, úgy tehát a más fegyvernembeliek legnagyobb részét is a gyalogsághoz kell beosztanom.

A kiképző-tanfolyamba való fölvételre, valamint a népfelkelő tisztté való egyidejű kinevezésre és az idő előtt való behívásra vonatkozó kérvényt legkésőbb 1915. évi október 5-éig a honvédelmi miniszterhez címezve a tartózkodási hely szerint illetékes népfelkelő-parancsnoksághoz kell benyújtani. A folyamodvány szerkesztésére vonatkozó rész-

letek a honvédség Rendeleti Közlönyének 60. számában (szabályrendeletek) tétettek közzé. A népfelkelőparancsnokságnál beérkező kérvény alapján a pályázókat ennek a parancsnokságnak rendeletére vagy ott, vagy tartózkodásuk helyéhez legközelebb eső kiegészítőparancsnokságnál honvéd- (katona) orvos megvizsgálja, a kérvényeket pedig a honvéd- (katona) orvosi bizonyítvány csatolása mellett a honvédelmi miniszterhez határozathozatalra fölterjesztik.

— **A főispán Selmecebányán.** Ivánka István vármegyének főispánja e hó 10-én Selmecebányára utazott, ahol elnökölt a testvértörvényhatóság rendes havi közgyűlésén E hó 11-én délután érkezett haza székhelyére.

— **A főegyházmegye köréből.** A biboros hercegprímás Márton István drégelypalánki plebánost a főesperessé előléptetett Schreiber Aladár esperesplebános helyére a drégelypalánki kerület tanfelügyelő esperesévé nevezte ki.

— **Egy hős királyi kitüntetése.** A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül Evva Lajos lonti földbirtokos, tartalékos honvédhuszár főhadnagyának a hadiékítményes III. osztályu katonai érdemkeresztet adományozta.

— **Evang. vallásos összejövétel.** E hó 15-én délelőtt 11 órakor az ipolysági evangélikus templomba vallásos összejövétel lesz, melyen Molnár Gyula dr. kir. törvényszéki bíró bibliai magyarázatokat tart.

— **Egy hős életmentő leány.** Szikora Rozália, egy alig 16 éves gyerkő leány, mint jelentették, június hó 7-én az Ipolyban három már fuldokló, és egymásba görcsösen kapaszkodó kisgyermeket, a mély vízből, saját elete kockázatásával kimentett. A kis hős leány tavál ugyancsak az Ipolyból kimentett egy már fuldokló asszonyt. Kovács Pál plebános kezdeményezésére Fodor Vilmos dr. főszolgabíró felsőbb elismerésre terjesztette föl vármegyének főispánjához, ki a méltán kiérdemelt felsőbb elismerést következő megkapó, meleg hangu levélben fejezte ki Szikora Rozáliának:

Kedves Lányom!

A te jó plebános urad által arról értesültem, hogy férfias bátorsággal már ismételen életet mentettél. Tavál egy asszony, s ez évben, saját életed veszélyeztetésével, három fiu gyermek életét.

Jutalmat nem vársz tudom, mert a jó cselekedet magában bírja legszebb jutalmát, de embertársaid elismerését büszkén elfogadhatod, mert megérdemled. A legkisebb élet is nagy kincs a nemzetre nézve, kivált most, mikor e szörnyű háboru annyi sok ezer áldozatot szed sorainkból.

S amikor te igazi emberszeretettől tüzelve, a saját életed veszélyeztetésével ily kincseket mentettél meg a magyar hazának s adtad vissza az életnek, családjuknak, a megyének: nemcsak istenes dolgot cselekedtél, a mellyért a mennyei Atya kegyelmére számíthatsz, de polgártársaid becsülését is kiérdemelted.

S én, mint aki felséges királyunk kinevezésével Hontvármegye kormányzására vagyok hivatva, s a bünt üldözni, s az érdemet kitüntetni kötelességem, neked leányom, e derék bátor jó cselekedetedért e levelemmel nemcsak emberbaráti, de főispáni elismerésem és dicséretemnek adok kifejezést. Kérem a Mindenhatót, hogy tartson meg téged.

továbbra is hasonló nemes lelkülettel magad, családod és embertársaid javára és örömére.

Isten veled!

Maradtam irántadvaló igaz jóakarásban.

Ipolyság, 1915. augusztus 4.

Ivanka István.

— **A lisztárak mérséklése.** A Városok Lapja írja, hogy a kormánykörökből nyert értesülése szerint a kormány foglalkozni szándékozik az árlemények árának olcsóbbá tételével s már nagyjában el is határozta, hogy augusztus hó 21.-től kezdve a liszt árát az összes buzáliszt minőségeknél métermázsánként átlag 2 korona 50 fillérrel a rozsliszténél 1 korona 50 fillérrel olcsóbbá fogják tenni.

— **A rokkant ügy szervezése** Ivanka István vármegyénk főispánja a rokkant gyámügynek és ezzel kapcsolatosan a rokkant katonák elhelyezésének, a vármegye területén leendő szervezése, valamint a megalakulás, a rokkant főgyám megválasztása és rokkant gyámok kinevezése ügyében a vármegye közönségét e hó 14-ik napján d. e. 11 órákor, a vármegyeház kistermében megtartandó értekezletre és alakuló gyűlésre hívta meg.

— **A bíróságok köréből.** A budapesti kir. ítélőtábla elnöke Tóth Elemér jogszigorló egri lakost a budapesti kir. ítélőtábla kerületbe díjas joggyakornokká kinevezte, s szolgálattétel végett az ipolysági kir. törvényszékhez osztotta be.

— Az igazságügyminiszter Fischer József újvidéki kir. íbírósági napidíjast az ipolysági kir. törvényszékhez írnokká nevezte ki.

— **A munkáspénztár szeretetmunkája** Az ipolysági kerületi munkásbiztosító pénztár a lapunkkal közölt hivatalos kimutatás szerint a körzetéhez tartozó munkaadóktól a hadba vonult katonák részére 479 korona 50 fillért gyűjtött, mely összegből 69 korona értékű téli ruhát vásárolt. 388 korona 90 fillér készpénzt beküldött a hadsegélyző hivatalnak, míg 21 kor. 60 fillért nyomtatvány és egyéb kiadások fedezésére fordított.

— **Illatszert az olasz hullák ellen** Nöhring tábornok Görz-nél az 5-ik hegyi dandárparancsnoka azon kéréssel fordul Hont-vármegye jótékony közönségéhez, ha van nélkülözhető olasz illatszert, a mely erős illatot áraszt, szánják rá szegény olasz haretáren küzdő katonáinkra. A rengeteg temetetlen olasz hulla oly irtózatos romlottá teszi a levegőt, hogy nem képesek lélegzetet venni — s dacára mindenféle dezinficiálásnak sokat szenvednek. — Kéretik a mélyen tisztelt adakozó az e célra szánt illatszert — esetleg pénz adományt melyből ezen cikk vásároltatnék — Kovács Sebestyén Endre dr. kir. tanácsos főorvoshoz küldeni kit a dandárparancsnok kért fel erre. E célra az eddigi adományokon felül újabbán következő adományok folytak be:

Schmidt Artúrné 1 K, Lengyel Gyula 5 K, Feldmann Károlyné egy kis üveg parfüm.

— **Polgári iskola Nagymaroson.** Hirt adtunk róla már lapunkban, hogy Bergmann Mihály gyáros és Stencel Jakab községi bíró felújították a nagymarosiak régi kívánságát: a nagy és népes községben állítsanak polgári fiúiskolát. Az eszme megérett a megvalósításra, a mit a vasárnap tartott értekezlet mutatott meg. Az érdekelt szülők nagy számban jelentek meg és mindjárt első felszólításra harminchat növendéket irattak be a szeptemberben megnyitott nagymarosi polgári iskolába. Az iskola céljaira a nagyközség adott ideiglenes szállást és Fehér János zebegényi

származású polgári iskolai tanár vezetése alatt fog állani, kinek a tanfelügyelőség kilátásba helyezte, hogy a tanév eltelte után a nyilvánossági jogot megkapja. Az első lépés igazán sikert jelent és a nagymarosiak erősen reménykednek, hogy a környékből sok növendéket kap új iskolájuk, sőt a fővárosból is kapnak állandó lakókat a polgári révén.

— **Jutalmazott tanítók.** Somogyi Béla cs. és kir. kamarás alispán a vármegye kezelése alatt álló Pongrácz Anna féle alapítvány kamataiból Pálfi Mariska korponai m. k. állami ellemi iskolai tanítónőnek a magyar nyelv sikeres oktatása és Chrien Gusztáv béli evang. isk. tanítónak ugyanezen eredményű működéséért és a hazafias szellem ápolása körüli tevékenységeért 40—40 korona jutalmat ítélte oda.

— **Az üszög elleni csávázás.** A vetési idő közeledtével hovatovább nagyobb gondot okoz a gazdáknak az üszög elleni csávázás kérdése, annnyival is inkább, mert az idei buza meglehetősen üszögös, amely ellen ha jó picolással nem védekezhetünk, a szemes termények e betegsége jövőre nagyon is számottevő kárt okozhat. A pácolásra használatos rézgálic azonban oly drága s oly kevés áll tulmagas áron is rendelkezésre, hogy a gazdák nagy részének nem lesz módjában buzáját rézgálicoldatban csávázni. Segítségül jött azonban — mint illetékes megbízható helyről közlik velünk — az Antispora-Vita, melyet a nagykanizsai Schwarz és Tauber cég hozott forgalomba s amely ugy a külföldi, mint a hazai laboratóriumi és gyakorlati kísérletek szerint tökéletes picolószer, amelynek 3 százalékos oldata nemesak, hogy teljesen kiirtja a tizenkét óra hosszúságú pácolt üszögspórákat, de a vetőmag csiraképességét sem befolyásolja legesekélyebb mértékben sem. Az üszög elleni védekezés kérdése tehát rézgálic nélkül is meg van oldva, mert az olcsó Antispora-Vita teljesen pótolja a rézgálicot.

— **A családok tisztviselői pótléka.** A hivatalos lap mai száma közli a minisztérium rendeletét a háromnál több gyermekkel bíró állami, vármegyei és államvasuti alkalmazottak családi pótlékot helyettesítő rendkívüli segélyéről. A rendelet szerint a rendkívüli évi segélynek összege alkalmazottaknál, akiknek évi 600 K. családi pótlékra van igényük, minden gyermek után évi 200 koronával, azoknál az alkalmazottaknál pedig, akiknek évi 300 K. családi pótlékra van igényük, minden gyermek után évi 100 koronával állapítatik meg; az 1912. évi XXXV. törvények 2. §-ában említett második csoport 3—9. pontjai alatt felsorolt alkalmazottaknál azonban azzal a korlátozással, hogy az az alkalmazott, akinek fizetés természetével bíró illetményei (bére, zsoldja) évi 600 koronát meg nem haladnak, ezt a rendkívüli évi segélyt egyáltalán nem kaphatja, annál az alkalmazottnál pedig, akinek fizetés természetével bíró illetményei (bére, zsoldja) az évi 600 koronát meghaladják, ez a rendkívüli évi segély összesen, az említett illetmények évi 600 koronát meghaladó és felfelé 100 koronára kikerekítendő részének felénél több nem lehet. A rendkívüli évi segély minden tekintetben a családi pótlék természetével bír. A rendkívüli évi segélyt azok, akik már 1915. évi július hó elsejét megelőzőleg is családi pótlékra igényt adó alkal-

mazásban állottak, az 1915. évi július hó elsejét megelőzőleg, valamint az 1915. évi július, augusztus és szeptember hónapjaiban született gyermekek után, 1915. évi július hó elsejétől kezdve kapják. Az alkalmazott részére az 1912. XXXV. törvények 9. §-a alapján egyes családtagok után esetleg engedélyett családi pótlék a jelen. rendelet alapján járó rendkívüli évi segély betudandó.

— **Halálos baleset.** Vasárnap délután Erdőslesteny község melletti uton cséplőgépet szállítottak. Utközben az egyik hontmegyei hid a súly alatt beszakadt, a gépen ülő Réz János lefordult, a kazán és fatörmelék közt lába összetört s belső zúzódást szenvedett. A szerencsétlent beszállították a balassagyarmati kórházba, ahol még az éjjel kiszendvedt.

— **Uj ezüstkoronások.** Bécsből jelentik: Augusztus 15-ikétől kezdve a jegybank új ezüstkoronásokat fog forgalomba hozni. Az új egykoronások külső képe más lesz mint a régieké és hátlapjukon „1914—15.“ felírás lesz egy babérkoszorúval övezve. A most forgalomban levő egykoronásokat be fogják vonni. November 15. után már csak az ezüstértékükön váltja be a jegybank a régi egykoronásokat és így remélhető hogy az a rengeteg sok egykoronás ezüstpérez, melyet a háború folyamán kivontak a forgalomból, november 15-ig visszakerül a jegybankba.

— **Lohr Mária (Kronfusz),** a főváros első és legrégebb csipketisztító-vegyszertár- és kelmefestő-gyárintézeté, Budapest, VIII., Baross-utca 85., a szakmájába vágó összes megrendeléseket gyorsan és jutányosan teljesíti.

— **Megszökött orosz munkásfoglyok.** A mezőgazdasági munkára kirendelt orosz foglyok közül Ipolvnyék községből Jexenko Artem és Denisov Semion—Leszenye községből Melnikoff Kirneyei, Popovszki Nykolaj, Mitrafanoff Nykolaj és Nykolaj Raguevicz—Apátujfalu községből Buber Pavel, Kizvalenko Boris, Reselnyei Alekse, Kozef Andrej, Kortom Irmofej és Subanoff Vasseli orosz foglyok megszöktek. A hatóság elrendelte körözésüket.

— **Richter dr. Horgony-Linimentje.** Capsciei compos. Helyettesíti a Horgony-Pain-Expellert, egy többszörösen bevált házi-szer, mely mint fájdalomcsillapító bedörzsölés készvény, csusz, meghülés, benuulás, csipő-fájás (Ischias), derék fájás, stbnél ezerszeresen bevált. A Horgony-Liniment nagy elterjedése a legjobb bizonyítéka a szer kiválóságának, mely egy háznál se hiányozzon. Különösen olyanoknak ajánlható, kik sokat a szabadban tartózkodnak, gyakori időváltozásnak és azért meghűlésnek vannak kitéve, pl. katonák, gazdák, erdészek, vadászok, földművesek, halászok, bányászok, tengeren utazók, kivándorlók stb. ugyszintén turistáknak farsztóbb menetelés előtt és után és különösen az összes utazóknak, mivel gyors és biztos segítséget hoz. A harcosoknak a harcúterén a Horgony-Liniment nélkülözhetetlen (nagyon kényelmes, mint tábori levelek küldeni.)

Kapható a gyógyszerárakban vagy közvetlenül Dr. Richter az „Arany oroszlanhoz“ címzett gyógyszerárában, Prag, I., Elisabethstrasse 5. — Naponkénti szétküldés.

Nagyszerűen bevált a harcúterén küzdőknek és általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
 meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. eseteiben
 Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. capsici compos.
Horgony-Pain-Expeller pótléka.
 Üvegje K -80, 1-40, 2-
 Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany országhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I, Elisabethstr. 5.
 Naponkénti szétküldés.

Haszonbérbeadási hirdetemény.

A főtisztelendő rozsniai székes káptalan mint vásárjogtulajdonos az ipolysági országos és heti vásárokon gyakorolt helypénzszedési jogot az 1916. évi január hó 1-től az 1920. évi december 31-ig terjedő öt évre írásbeli zárt versenytárgyalás útján a legelőnyösebb ajánlattevőnek haszonbérbe adja.

A haszonbérleti föltételek Ipolyságon az ipolysági róm. kath. plébánia hivatalban és Polgár Ignác ur papirkereskedésében megtudhatók.

Írásbeli ajánlatok az ajánlattevő nevének és lakásának megjelölésével ellátott lepecsételt borítékban f. évi szeptember hó 15-ig hozzám (Budapest, IV. Koronaherceg-utca 3 sz.) küldendők be.

Budapest, 1915. július hó 15-én

Dr. Okolicsányi László

4-4

ügyvéd.

Szabadalmazott és törvényesen védett
**vetőmag-
 csávázószer**
„ANTISPORA-VITA”
 Hazai és külföldi szakértelműk megállapították, hogy az Antispora-Vita az őszes vetőmagfélék, de első sorban az őszi szög által hazánkban általánosan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb és így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.
 Kilója 1 korona 40 fillér.
 Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók:
SCHWARZ és TAUBER
 nagykereskedők
NAGYKANIZSA.

H I R D E T É S E K E T
és reklámokat
 jutányosan közöl
 a H O N T I L A P O K kiadóhivatala.

Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság.
 (Gyártelep és iroda: Vargakert, Délisor 19.)
 Ajánlja régi árakban:
 Tolórendszerű „Hortobágyi-drill”
 Kanalasrendszerű „HAZAI-DRILL”
 Műtrágya-szóróval kombinált
 „NAPOLEON-DRILL”
 vetőgépeit, mely sorba vet és sorba trágyáz, továbbá egytetemes acélekéket, S. V. jegyű 2, 3, 4 tagu boronákat, tárcsás répvágókat, dobrendszerű szecs kavágókat, kukorica-ültető és morzsolókat.
 Sziveskedjék ajánlatot kérni!

Olcsó levélpapír!

Nem divatos levélpapírok **dobozban**
 : fél áron kaphatók :

Neumann Jakab
 papirkereskedésében Ipolyságon.

Benzoline a benzint teljesen pótolja!

Motortulajdonosok!

Sikerült gyártmányomat annyira tökéletesíteni, hogy nem szükséges többé:

1. benzinnel vagy aetherrel való befecskendezés,
2. nem szükséges a gyújtófej melegítése,
3. nem kell a levegő hozzájárulását megszorítani hanem:

Benzoline minden rendszerű motorhoz egyöntetűen a motoron minden változás nélkül, kiválóan alkalmas.

Benzoline használatánál a motor könnyen indul,

Benzoline használatban rendkívül olcsó, átlagban 400 gramm kell óránként egy lóerőre.

Hogy ezt bizonyítsam, a gyáramban következő rendszerű motorokat állítottam fel és tartom az érdeklődők részére állandó üzemben:

1. Climax
2. Lux
3. Langen & Wolf.
4. Osers & Bauer
5. Daimler
6. Polke
7. Warchalovsky
8. Benz
9. Pohl
10. Mayer

Oly egyéneknek, kik magukat hatósági bizonyítvánnyal mint komoly érdeklődőket igazolni tudják, még pedig községenként legfeljebb 3 személynek Bécsbe való utazás költségeit mégtérítem.

A benzolin ára egész vagonvételnél	. . .	110 korona
„ „ fél	„ . . .	115 „
kisebb vételnél	125 „

helyt bécsi gyáramból vashordókban szállítva, készpénzfizetés ellenében. Utánvétes rendeléseket nem eszközölök.

M. Elfer, Wien, I. Krugerstrasse 3.